

Kárésíya

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afa'móráe-aataiya'i afakaeté-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Kárésíyaa-marafa'-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásí agaimái máttmakaiye. Ímba Yúndaa-waasin-oyo fí'onkaa-waasifa'a Ísun-aaí simátímapa'a kuwasá timankúnkúmba ésa Ísuni aampa'á kuráawe. Ánaaemba Póron-aaí símai sáwí'a uwánkaron-kwaasi Kárésíyaa-marafa'a tésa sésa arupíse úmai méraawin-owe Maníkó sinkwae sésa Móseseni áamámba arááíwáéro karo'á wésewe. Tuwímbai minkáró'-ááísáfésa érai'e sésa pósa Ísuni aampa'á ímba kawé'-úmai arááíwakaawe. Póro iséna maarán-ááímá agaimaréna séna Ísun-aaisafesa érai'e sésa wenká'á timankúnkúmba owí aantafena Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owe síníye. Minááísáfésa érai'e sésa Ísuni aampa'á kawé'-úmai arááíwáéro séna maanáái agaimái Kárésíyaa-marafa'a méraan-kwaasi máttmakaiye.

1 1-2 Kemá Póro maanááfái agai-timúmpo Fasi'aénkóní waási Kárésíyaa-marafa'a méraawi ísáaro. Kesétaamo Fasi'aénkóní waásimo kesé'o méraawiye kembiwísáféta séta kawé'-úmai méraaro wésune. Ísu Káráísitiye Maníkó kentáásifowama Ísumbo pukáimpinkembo íyáfasinankaraiwaiye kentáfésarai sésarai aantá-waasi-í'a éma kesáái kosimátíma'mae núwo sésarai si'mákaayamba ímba waási miwítí imáyáafinkemba si'mákaafo Maníkó wení imáyáafinkemba si'mákaifo ísáaro.

³Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inaimá wésune. ⁴Sáwí'o úmaimo méraampinke-fasi'aenko ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasaawe sáwítaamo wéundafinkemba maisiyuwáíndasafenasaawe Fasi'aénkó Ísu Káráísiti pukáíye. Maníkó kentáásifowan-imayaafinkemba miyá uráíye. ⁵Maníkón-áwí'o aasiyaasimó óraa'o úmaimo waé'wae'o úmaenamó iyínda érai'-aain-íye.

Ásé-aaí mimbórá-ááímó wérain-aaí.

⁶Ísu Káráísiti úwoi túwa'nai úwana Maníkó wení waási-í'a uwátinkaindasafena táántowa'a isé'a ááema Maníkómbá wéauwe'a fí'on-aaíma wéisaantafena mindásafena sáá'a wéíye. ⁷Minááímá ímba

kawe'-ásé-ááín-íye. Tuwímbai Ísu Káráísitini ásé-aai waé'mai karo'á wésesa kentí imáyáa wétafisewe. ⁸Kesááwá'í wíyómpaken-kisau-waasiya'i ímbo simátímakaunda-aaisaamo fí'on-aaimo simátíménanasaamo éna Maníkó aaisambá séna sáwí-meyamba simíníye. ⁹Siyáunda-aaima aneka'á sénaumpo ísáaro. Moóráwigomo ímbo simátímakaunda-aaimo fí'on-aaimo simátiminanamo éna Maníkó aaisambá séna sáwí-meyamba amíníye.

¹⁰Waási aamoí uwásinkaiwae sé'a minááímá ímba wésumpo Maníkó kembá aamoí uwásinkainkwae sé'a minááímá wésune. Ááémo waásimo aamoí uwásinkaiwae sé'o uráundantemba káfé'a ímba miyá wéune. Káfé'o waásimo aamoí uwásinkaiwae sé'o miyán-kísáúmó wémaekaa Ísu Káráísitini kisauma ímba máúsino.

Póromba aantá-waasi-i'a úmaimo íyáfasinankarain-aai.

¹¹Kesí waási ísáaro. Ásé-aaimo simátímakaunda ímba waásiti imáyáafinkemban-íye. ¹²Ísu Káráísiti paápé éna simásímakaifo ímba waási suwa'á ísaraumne.

¹³Ááéma Yúndaa-waasiti áwáuma arááíwaewandara'a Ísuni aampa'ó wéaraaiwaewi tai'ánááwe sé'a áfááraumai sáwí'a uwátínkáfa'a kuráunda-aaima ísaraawe. ¹⁴Kentáá síwá'námo uráantemba fasi'ámai arááíwae'a Yúndaa-waasiti áwáuma arááíwaewanda aaweyáá wée'a kesimantóísái íyáákaraumne.

¹⁵Miyá uráumpo ímbo kesinómo masínkaronka'a Maníkó wemparí'a uwásinkena kendéwé siyáimba póna arumbá uwásinkena wení kisauma máéndasafena kembá wemparí'a uwámakaimbaniye. ¹⁶Maníkómó siyáínkanaamo tiyáimba wenááninko aráásimena séna fí'onkaa-waasi kesáái kosimátíma'mae núwo súwa'a isé'a minkánáá ímba waási kotísai e'a sé'a nóran-aaiya simátíma'maera nónaumno ímba sé'a ¹⁷Yérúsaremu-naopa'a ímba wé'a Maníkóní aantá-waasi ímba kotísai e'a aantá-waasiti kísaura'o kesí aifarí'o uráan-kwaasiya'a

ímba kotísai uráumpo Árépiyaa-marafa'a waásimo ímbo méraapa'a komé'a ánaemba aneka'á Támásikasi-naopa'a kuráumne.

¹⁸Komé'a kaumbo-áátái maisuwé'a Yérúsaremu-naopa'a wé'a Pítaampa'a komé'a sísamaifakemba séfataase-no'waamba waé'a ¹⁹minkánáá Fasi'aénkón-áfákon-awi'a Yémísimba awáné'a ímba fí'on-aanta-waasi tuwánaraumne. ²⁰Maníkón-aúranka'a wéagaunda-aaima ímba karo'-ááín-ifo érai'-aain-íye. ²¹Minkánáá ímba fí'on-aanta-waasi tuwáné'a Yérúsaremu-naopa'a tuwé'a Síriyaa-marafa'e Sírisiyaa-marafa'e koméraawanasa ²²Ísu Káráísitini waási Yúndiyaa-marafa'o

mérowi ímba kembá suwánésa ²³kesáái aantemba isówasa tuwímbai sésa Ísuni aampa'ó wéaraaiwaiyawimo ésa tai'ánááwe séna áfááraumai tínkambaena kuráiwai káfé'a Ísun-ai simátíma'maena wéniye suwasá isésa ²⁴kentáfésa aamoí ésa Maníkón-áwí'a mósá makáawe.

Pórowe fí'on-aanta-waasiye mimbórá-ímáyáámó uráan-ai.

2 ¹Maníkón-áwí'a mósá márówa'a sísamaifakemba éiyain-aatai maisuwé'a moóráwigo Páánápásiye kesé'a Yérúsaremu-naopa'a wékai moóráwigomba Táításinkwara'a áí'maekai wékai ²Maníkó kentáféna siyáintafe'a Yérúsaremu-naopa'a komé'a Ísuni waásiti óraa'-waasi aantemba túwaandu é'a fí'onkaa-waasimo ásé-aaimo wésimatimundantemba simátímakaumne. Ááemo simátímakaundawe káfé'o simátimundawe ásé-ai simátimunda-kisauugo áú-iyain-kisaun-ifo sé'a simátimewanda ísaraawe. ³Táítási kesé'a ména ímba Yúndaa-waasin-ifo Kíríki-waasigo kesé'a mérowasa áúma kárámai araenáemba uwó-ááímá Ísuni óraa'-waasi ímba siyáawe. ⁴Tuwímbai karo'á sésa Káráísitini waási úne sésa miwísé'a túwaandu uráawanasa mindásafesa Ísuni óraa'-waasi minááímá siyáawe. Yúndaa-waasiti ámáánko ta'ótokaimpinkemba Ísu Káráísitin-aaigo faútínkáín-ai kotúfífaimai isánae

sésa keséta kotúwaandu ésa sésa Yúndaa-waasiti ámáamba arááíwaesa túma kárámai araenáemba oro sésa minááígó ta'ótorainkwae sésa Ísu Káráísitin-aaigo ímba faútinkainiye sumbánifo Ísuni óraa'-waasi miwí táái ímba isésa Táítási áúma kárámai araenáemba uwó-ááímá ímba siyáawe. ⁵Miwítí karo'-ááímá ímba arááíwaundasa póna ásé-ai érai'-aaima kempímbá fasi'ámai waé'wae'a íníye. ⁶Minóráá'-wáásísómbá kentáfésa sésa ásé-aaimo simátímakaanda-ai aantemba simátimiyo siyáawe. Minóráá'-wáásísáfésa tuwímbai sésa túwí'wara'-waasin-owe sewaná Maníkó túwítafena ímba imáyáa wéintafena kewará'á ímba imáyáa é'a sé'a túwí'wara'-waasiya'o ína túwí'a wérain-kwaasiya'o wésune. Minóráá'-wáásísómbá kentáfésa moórá-aaiwara'a simátimiyo ímba sembá ⁷maarán-ááímá sésa Maníkó Pítaantafena súwanamo Yúndaa-waasimo ásé-ai wésimatimintemba Maníkó entáféna siyáisa fí'onkaa-waasi ásé-ai wésimatimene kentáfésa siyáawe. ⁸Maníkó Pítaamba fasi'aembá amúwana Yúndaa-waasi ásé-ai wésimatimintemba kewará'á fasi'aembá símakaisa'a fí'onkaa-waasi wésimatimune. ⁹Yémísiye Pítaawe Yóniye Fasi'aénkó Ísuni waásiya'o káráwiyaawi kentáfésa sésa Maníkómó ámakaini'a uwo sésa Páánápásinte kenté'a miwí tiyáamba símakaawe. Maarán-ááísáféta mimbórá-ímáyáá éta kerái fí'onkaa-waasi ásé-ai kosimátimeyauye. Miwí Yúndaa-waasi wésimatimewe. ¹⁰Ísuni óraa'-waasisomba mimbórá-ááímá simásimesa sésa óntaiyain-kwaasi túwa'nai oró-ááímá kosimátimiyo suwa'á mindásafe'a kewará'á é'a imáyáa wée'a aaweyáá uráumne.

Póro Pítaantafena séna sáwí'a ónemo siyáin-aaí.

¹¹Aaweyáá wée'a Ántioku-naopa'a koméraawanana ánaaemba Pítaa túwa'a seyaafá'-wáásítí túranka'a Pítaantafe'a sé'a sáwí'a uráne siyáumne. ¹²Ááema Pítaa fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa érai'emo sun-kwáásisé'a tómbá wénowasa tuwímbai-Yúndaa-waasi Yémísimpakemba tésa sésa fí'onkaa-waasi túma kárámai araenáemba oro. Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasise'a tómbá ímba naaró suntáféna Pítaa áá'a úwana ifátuwena fí'onkaa-waasise'a ímba tómbá néna ¹³póna kae'-ááíwárá'-wáásiyáání'a úwasa fí'on-Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa érai'emo sun-kwáási Pítaamo úmba awánésa miwíwárá'á miyá-sáwí'á uwaná miyá-sáwí-áwáúgó Páánápáasini imáyáa tafisúmba wewárá'á miyá uráíye. ¹⁴Miyámó ombá érai'-ase-aaigoni aampa'á ímba arupíse úmai kombá kemá Póro tuwáné'a seyaafá'-wáási túranka'a Pítaantafe'a sé'a emá Yúndaa-waasigo éma fí'onkaa-waasimo ontembá éma mindásafe fí'onkaa-waasisafe Yúndaa-waasimo ontembá oro miyán-áái sénafo ímba siyó Pítaantafe'a siyáumne.

Ísumpa'a timankúnkúmba owí Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owemo sin-áái.

¹⁵Simásuwe'a Pítaantafe'a maarán-áái siyáumne. Kentáásinofóisa Yúndaa-waasi pósa kentáa masínkaraawata Yúndaa-waasisa éta ímba fí'onkaa-waasi éta miwímó sáwí'o ontentá ínta wéumpo ¹⁶Yúndaa-waasiti áamáantaamo wéaraaiwaundawisafenasa Maníkó ímba arupíse úmai méraawin-owe sínífo Ísu Kárásítin-aaisafeta érai'emo séta simankúnkúmba úndawisafenasa séna arupíse úmai méraawin-owe sisatá isáúumne. Maníkó kentáásáféna séna arupíse úmai méraawin-owe síndasafeta Ísu Kárásítin-aaisafeta simankúnkúnta wéune. Kentáási áamáambo arááíwáénanasaamo éna Maníkó suwánénasa arupíse úmai méraawin-owe ímba sínífo Ísu Kárásítin-aaisafeta érai'esaamo wésendawisafenasa Maníkó arupíse úmai méraawin-owe síníye. ¹⁷Kárásítiyetaamo kááísamaisaamo méraundasa Maníkó kentáásáféna séna arupíse úmai méraawin-owe sisatá méraunda fí'onkaa-waasimo sáwí'o ontentá sáwí'a wéundasa Kárásítin misáwí-ímáyáá símakaisata sáwí'a wéune ínta sénaumne. ¹⁸Yúndaa-waasiti áamámba tukáunda pó'a moórá-imayaamo é'o é'a sé'a Yúndaa-waasiti áamámba arááíwaenae. Minámáánkó arupíse uwásinkainkwaemo sékaa sáwí'a úsino. ¹⁹Púwón-kwaasimo Yúndaa-waasiti áamámba arááíwáénanamo éna minámáánkó arupíse uwásinkainkwaemo imayaamo ímbo ontembá miyáumai mé'a Maníkóntáfé'a imáyáa wée'a wení kísau wémae'a méraumne. ²⁰Ísu Kárásítimba aaraa-táíyá'á tufúwana puwún-kanaara'a sáwí'o uráundawini áwáuma tai'áraimba póna káfé'a Kárásítin kesé'a

méraisa'a káfé'lo méraunda ááéraani'a ímba úmai méraumne. Marapá'á méraunda ímba úwoi mé'a Maníkón-ááninko kentáféna imáyáa éna pukáiwain-aaisafe'a érai'emo sé'a simankúnkúmba úndasafe'a aú'ia úmai méraumne. ²¹Maníkómó símakain-amaambo arááíwáéwisafena Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owemo sinkakaa Ísu Káráisiti pukáimba úwoisafena pukáisino. Mindásafe'a sé'a Maníkómó úwoi wétuwa'nai-ímba ímba úwoisamban-íye wésune.

Ámáán-aaí arááíwaesa timankúnkúmbó owasamó on-áái.

3 ¹Kárésíyaa-marafaken-kwaasi sáwí-imayaamo owí ísáaro. Ísu Káráisitimba tufúwana pukáin-aaima afora'á simátimewana'a ísómba kentúrantankaan-úmai awáné'a kawé'-úmai ísaraambanifo tuwímbai tésa kentí imáyáa tafisewa'á uwó-ímáyáá wéowe. ²Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraiye. Moórá-aaima tísai ónaumne. Ámáámbo arááíwakaantafenawa'i ásé-aaí isé'a érai'emo sentáfénawa'iyo mindásafena Maníkó wení ámútamba tímakaiye súndanifo ³ímba kawé'-ímáyáá wéowe. Maníkóní ámútanko kentirumpimbá méraisa'a pó'a aú'io íyawini áwáuma ómbare'a káfé'a imáyáa ombá Yúndaa-waasiti ámáánko arupíse uwásinkainiye-imayaa wé'e'a ímba kawé'-ímáyáá wéowe. ⁴Kawé'-ámbó arááíwakaamba kentópa'a tiyáin-tantaa'a ímba sáwísamban-íye. ⁵Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraisana Maníkó kempímbá fí'o-fi'on-kisaumo ímbo awánaraan-kisau maiyáíye. Ámáámbo arááíwakaantafena ímba miyá éna ásé-aaí isé'a érai'emo sé'o timankúnkúmbó uráantafena miyá uráíye.

⁶Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'emo sénamo amankúnkúmbó uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáimba ⁷miyáumai Émbaramu uráintemba Maníkón-aaisafesa érai'emo sewí Émbaramun-araa'marimban-owe. ⁸Naaófá'á Maníkó imáyáa éna séna ánaeemba fí'onkaa-waasi kesááisafesa érai'emo sésamo timankúnkúmbó íyawisafe'a sé'a arupíse úmai méraawin-owe sénaumne. Maníkómó ímbo miyámó uráínka'a moóráwigo aúfáífimba ásé-aaí agaimaréna séna Maníkó Émbaramuntafena séna en-ímáyáá é'a seyaafá'-márafákén-kwáásí kawé'á uwátinkanaumne Maníkó siyáíye agaimaréna siyáíye. ⁹Mindásafena naaófá'á Maníkó Émbaramumba kawé'á uwánkaraintemba wenááisafesamo érai'emo sésamo timankúnkúmbó owí kawé'á wéuwatinkaiye.

¹⁰Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna agaimakáin-amaampinkemba seyaafá'-ámáámbá ímbo arááíwa'mae iyíyawi Maníkómpákémbá miwítí sáwí-meyamba maénááwe

agaimaréna siyáiyé. Mindásafena áamámba kawé'-úmai arááíwáénana Maníkó aamoí íníye sewí miwítí sáwí-meyamba wéraiye. ¹¹Naaófá'á aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkón-aaisafesa érai'emo sésamo timankúnkúmbo owísáféna

Maníkó séna

arupíse úmai méraawe simbá pósa

aúí'a úmai méranaawe

agaimaréna siyáiyé. Mindásafena áamámba arááíwaenaemo sewísáféna Maníkó ímba arupíse úmai méraawin-owe séna wenááisafesa érai'emo sewísáféna arupíse úmai méraawin-owe wésiye. ¹²Moóráfa'a agaimaréna séna

ámámba seyaafá'-ámámbó

arááíwaiyawí miwí méranaawe

agaimaréna siyáiyé. Mindásafesa áamámba arááíwaesamo Maníkón-aaisafesa érai'e sésamo timankúnkúmbo ombá ímba mimbórá-tántáá'án-ifo kae-tántáá'án-íye.

¹³Moóráfa'a agaimaréna séna

aaraa-táiyá'ó tínkamowasamo púwón-kwaasi

sáwí-meyamba maésa puwónááwe

agaimaréna siyáiyé. Minááísáféna seyaafá'-ámámbó ímba kanaa'á arááíwakaundasafenasa Maníkómpákémbá kentááfá'á sáwí-meyamba tifó séna Ísu Káráísiti faúsinkenasa misáwí-méyámbá we maéna pukáiyé. ¹⁴Maníkó Émbaramun tafena séna seyaafá'-márafákén-kwáásí kawé'á uwátinkanaumnemo siyáintemba fí'onkaa-waasi kawé'á uwátinkaindasafena Ísu Káráísiti kentáásí sáwí-meyamba maéna pukáiyé. Wenááisafeta simankúnkúmbo úndawisa Maníkómó siyáintemba wení ámútanko kentáásirumpimba méraindasafena Ísu Káráísiti faúsinkowana Maníkó kentáásí sáwí-meyamba ímba siménasa Ísumba amúwana pukáiyé.

Maníkó símai kááísamakain-aaiye Mósesembo simámakain-amaane minkáé'-áái.

¹⁵Kesí waásisono. Waásimo wéomba imáyáan-oro. Kae'nárai mimbórá-ááímá símai tarímaresarai agaimakááyamba moóráwigo minááímá ímba taraiséna fí'on-aaima áúwimai síníye. ¹⁶Miyáumai naaófá'á Maníkó Émbaramun tafena símai fasi'ámakain-aaima siyáinka'a Émbaramun tafenawe aísaaftafenawe éna ánaaembo paapé índawintafenawe siyáiyé. Aúfáífimba agaimaréna séna aísaaftantambo íyawisafena ímba siyáifo aísaaftantambo índawintafena siyáiyé. Aísaaftantambo ínáyemo siyáiwai Ísu Káráísitin-íye. ¹⁷Agaimaráúnda-aigoni áwáuma maarán-íye. Aifa'á Maníkó Émbaramun tafena símai kááísamarena séna fasi'ámakaunda-aaima miyá

ónaumne séna sáwífa'-aatai 430 aatai maisuwéna Mósesemba áamáamba ámakaiye. Énifo miyámó uráinka'a Maníkó Émbaramuntafenamo símaimo kááísamakain-aaigo ímba tai'éna waé'wae'a wéiye. ¹⁸Maníkómó Mósesembo simámakain-amaambo arááíwaundasafenasa ímbanifo Maníkó kawé'á uwátinkanaumnemo ááémo óraaka'o siyáintafena kawetá wéuwasinkaiye. Maníkó Émbaramuntafena kawé'á uwánkanaumne óraaka'a siyáintafena kawé'á uwánkarena póna kentáá kawé'á wéuwasinkaiye.

¹⁹Maarán-ááísáféna Maníkó Mósesemba áamáamba ámakaiye. Sáwí'owí Maníkóní áamáamba isésa sésa sáwí'owéunda káfé'a isáúmne siyantafena Maníkó Mósesemba áamáamba ámakaiye. Minámáámbá wérainana Émbaramun-aísaafiko paápé índawintafenamo Maníkómó símaimo fasi'ámakawai paápé éna minámáámbá tai'ásuwainiye. Wíyómpaken-kisau-waasi Maníkóní áamáamba afufumpin-kwáásígón-áwí'a Mósesemba simámúwana simátímakaiye. ²⁰Énifo Maníkó Émbaramuntafenamo siyáimba wesáféna siyáiyé. Kae'nárimo siyáamba afufumpin-kwáásígó ména wésimatimibanifo Maníkó Émbaramuntafenamo siyáimba wesáféna siyáiyé.

²¹Ááémo Maníkómó símaimo tarímakain-aaima Maníkóní áamáánko ímba tararáíníye. Maníkó Mósesemba simámakain-amaankomo fasi'ámaimo wénamo waásimo aúí'owátínkáínkaka minámáámbá wéaraaiwaewisafena Maníkó arupíse úmai méraawin-owe sisinó. ²²Énifo Maníkón-aii aúfáífimba agaimaréna séna sáwí-imayaago seyaafá'-wáásí ta'ótokaiye siyáiyé. Maníkó séna Ísu Káráísitin-aaisafesamo timankúnkúmba íyawima kawé'á uwátinkanaumne símaimo fasi'ámakain-aaima siyáintemba Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúmba éta kentáásí sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsínkáiyé súndawisa kawé'á wéuwasinkaiye.

²³Ísu Káráísiti ímbo kunkónka'a ímba simankúnkúmba uráawandarata Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ta'ótokowana Káráísiti kumúnka'a simankúnkúmba onda-ámbá Maníkó wéwisinkena áamáánko kentáá ta'ótokain-amba tai'ásinkariye. ²⁴Ísu Káráísiti ímbo kunkónka'a Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ta'ótokaiye. Maníkó séna miyámó ina'o é'a ánaaemba Ísu Káráísitin-aaisafesamo timankúnkúmba íyawisafe'a arupíse úmai méraawin-owe sénaumne Maníkó siyáiyé. ²⁵Káfé'a Ísu Káráísiti é'a kunkáinka'a wenááisafeta simankúnkúmba únanasa póna Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ímba aneka'á wéta'otoraiye.

²⁶Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmba é'a wesé'a kááísamai méraawisafe'a Maníkóní iyámpóin-owe. ²⁷Kembiwí nombó máémba Ísu

Karáisitiye'a kááísamai méraawi wenkááni'a wéowe. ²⁸Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraawisafe'a mimbórái'a úmai méraamba póna maarán-ááimá ímba óraa'-aain-ye. Tuwímbai Yúndaa-waasi owa'á tuwímbai fí'onkaa-waasi owa'á tuwímbai wayó-kísáúmó wémaewi owa'á tuwímbai úwoimo méraawi owa'á waaimá owa'á aaremá owa'á wéofó seyaafá'nánká mimbórái'a úmai méraawe. ²⁹Ísu Káráisitini waásimo é'o é'a Émbaramumo uráintemba Maníkón-aaisafe'a érai'e wésemba pó'a Émbaramu aísaaafi'a ombá póna Maníkó Émbaramuwe wení aísaaafi'e kawe'á uwátinkainda-aaima símaimo tarímakaintemba

kawe'á uwátinkainye.

4 ¹Simátíménda-aaima ísáaro. Moóráwigo puwéna kesááninko kesí moparáwímbá máíníye sínana wemá aanáfo póna iyámpói méraindasafena úwoi-waasiyaamba úmai mérainana ²afowámó simámakainda-waasigo wení moparáwínká'é miníyámpóiyá'é káráwiyainana afowámó siyáintemba óraa'a éna mimbópáráwímbá máíníye. ³Ááema kesáá miyáumai iyámpóiyaaamba úmai méta waántá-waasiti aambá wéaraaiwaewananasa minkwáántá-wáásí tááigo kentáá ta'ótokowana ⁴Maníkómó siyáin-kanaa túwana ááninkomba ai'marówana marapá'á kumúwana moórá-ininko ma'ánkarowana Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaena ména ⁵minámáánkó kentáá ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa Maníkóní iyámpói-ita uwásinkaindasafenasa marapá'á kunkáiyé.

⁶Maníkó kembiwí wení iyámpói-i'a ontáféna ááninkon-amutankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbérimba pó'a Maníkóntáfé'a kesifowé wésemba ⁷mindásafe'a waántá-waasi-taaigo ímba ta'ótokaiwai é'a Maníkón-áánini'a ombá póna áánintontafenamo to'mayaa úmakain-tantaa'a timíníye.

Póro Kárésíyaa-waasisafena óraa'-imayaamo uráin-aai.

⁸Ááema ímba Maníkónópa'a té'a ísaraamba karo-tántáá'é waántá-waasi-imayaawe mósá makáawana minímáyáágó kembiwí ta'ótokaimbanifo ⁹káfé'a Maníkómpá'á tiyáawana kembiwí wemá wétuwanaisa'a nóra séra sáwisan-tantaale aamoimó tain-tántáá'é mifá'á tirumbá waeré'a minkwáántá-wáásí-ímáyáá mósá maré'a miwítí kisaumo wémaentafe'a ewé wéseo. ¹⁰Énifo tuwímbai-kanaawe tuwímbai-wiyone tuwímbai-kanaamo tómbó wénaane tuwímbai-aataiye mintántáákóntáfé'a karo'á sé'a óraa-kanaawe wése'a óraa'-imayaa wéomba ¹¹kempímbá nófi'naafi'a wéowana'a káfé'a Maníkón-aaiwara sáwí-aaiwara'a wéta'otoraawana póna kempímbá kesí kisaugo miwání anómbe ímba paápé iyé-ímáyáá wéunana sirunkó umbai wétaiye.

¹²Kesí waásisono. Óraaka'a simátíménda ísáaro. Kembó ta'ótokain-amba tuwé'a kenkáámbá úmai méraumpo kembiwí kembó

ta'ótokain-amba tuwé'a kenkáání'a oro. Kempímbó komaéwánda ímba sáwí'a uwásínkaraawe. ¹³Sí'a úmbanifo ímba tiyuwé'a kówanda mé'a ásé-ai simátimewana'a ísaraawe. ¹⁴Sáwí-si'o úmba kesúma sáwí'a úwa'a miyá-sí'ó úwain-aaroi ímba inkaisé'a siyúmómba kawé'-úmai káráwiyaawe. Wíyómpaken-kisau-waasiya'i Ísu Káráísitiya'iyó komérowa'o káráwiyaantemba kenká'á miyáumai káráwiye'a ¹⁵áwa'nai ónae sé'a kentí túrambo fi'máímo símakaankakaa kentí túramba fi'mái símakaawisino. Kawé'-úmai káráwiye'a aamoí uwásínkaraambanifo káfé'a miyán-áámóí-tántáá'á ímba wéramba nóintafenawa'iyó. ¹⁶Érai'-aaimo simátímakaundasafe'a kentáfé'a kesí namuro-wáási iyé-ímáyáá wéowe.

¹⁷Ísu Káráisitini ásé-aagombo karo'ó waé'wáé'ó owí miwí sáwí-imayaafinkemba kentirumbá wéfaiyaresa sésa wenáái ísáafonifo kesááisa ísáíwae sésa kentirumbá wéfaiyaraawe. ¹⁸Kawé'-ámpá'á métinkanae sésamó kentirumbó faiyaráiyambo éna mindá kawé'án-iyé. Kemó kempímbó maéwándawe moórá-naopa'o tamáúndawemo kawé'-ámpá'á métinkanaemo síyanamo éna kawé'án-ifo miwí ásé-aagomba karo'á waé'wáé'á ésa kentirumbá wéfaiyaraawe. ¹⁹Kesí iyámpóisono. Aaremó iyámpóimo matinkánaesamo umbaimó máéntemba kembiwísáfé'o imáyáamo únda sirunkó umbaí wétaifo Káráisitinkaani'o iyamba minúbái-tántáá'á tai'áíníye. ²⁰Óraa'-imayaa é'a kempímbó komé'o aaimó simátíménda kawé'-úmai ísáíyan-imayaa wéunana sirunkó aamoí wéiyé.

Ékaante Séraantetafena waé'mai-aaimo siyáin-aii.

²¹Kempínkémbá tuwímbai sé'a Mósesé siyáin-amaamba arááíwaundasa Maníkó aamoí uwásínkainiyemo wésewi minámáánkóní áwáuma ímba kawé'-úmai wéisaafó simátíménda ísáaro. ²²Naaófá'á Maníkón-aii aúfáífimba agaimaréna séna Émbaramu kae'-iyámpóí matinkómbo moórá-iyampoi kísau-ininko ma'ánkarowana moórá-iyampoi aifa'-ínínkó ma'ankówana ²³kísau-ininkoni iyámpóí miwítí imáyáafinkemba ma'ánkaraifo aifa'-ínínkóntáféna Maníkó séna iyámpóí ma'ánkáínone símai fasi'ámakonka'a ma'ánkaraiye. ²⁴⁻²⁵Minááígómbó waé'maimo sendá ísáaro. Mindá kae'-áái símai tarímakaiye. Moórá-aaima Árépiyaa-marafa'a Sáínai-omapa'a Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba póna moórá-ininkon-awi'a Éka kísau-inimba póna wenaráátomba kísau-waasi pósa ámáánko ta'ótokaipa'a méraawe. Minááígóní áwáuma maarán-iyé. Yérúsaremu-naopa'a marapá'á wérain-daopa'a isasá mindáópaken-kwaasi ámáánko ta'ótokaipa'a méraawe. ²⁶Énifo moórá-aaima símai tarímakain-aaima maarán-iyé. Aú-nao'a Yérúsaremu-fakaan-dao'a wíyómpa'a wéraipa'a ámáánko

waási ímba ta'ótokain-daopa'an-iyē. Énifo minááígóní áwáuma maarán-iyē Maníkón-aaisafeta érai'e súndawisa kentáá sinówaraamba uráiyē.

²⁷Minááísáféna Áísáya

Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

age-ínínkó iyámpóimo ímbo matínkáín-ininkon-arunkó kawé'á íno.

Waaigómó aúkain-ininkon-araatomba sáwífa'a méraafo waaiwárá'-

ínínkón-áráá'a sesimái méraamba póna ímbo áí'o wéisanamo

iyámpóimo ma'ánkáín-ininkon-arunkó kawé'á isaná aamoí wéiyē

agaimaréna siyáiyē.

²⁸Kesí waásisono. Maníkó Áísáakimba ma'ankáínnone símai fasi'ámakonka'a ma'ánkaraintemba kembiwísáféna Maníkó símai fasi'ámakainka'a pó'a wení iyámpóín-owe. ²⁹Naaófá'á anófoiti imáyáafinkemba ma'ánkaron-iyampoigo éna Maníkóní ámútankoni imáyáafinkemba ma'ánkaron-iyampoigomba sáwí'a uwánkaraimba pósa miyán-kwáásí mésa miyá-sáwí'á wéowe. ³⁰Naaófá'á aúfáífimba agaimaréna séna

kísau-ininkonte ááninkonte'a ti'maraaó. Tifowámá puwínda

aífa'-ínínkón-ááninko

wení moparáwímbá maíndanifo kísau-ininkon-ááninko ímba

maíníyē

agaimaréna siyáiyē. ³¹Kesí waásisono. Kesáámá ímba kísau-ininkon-araa'marinta úmpo aífa'-ínínkón-áráá'marinta úne.

Ísu sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútínkaraindafa'a mé'a miyáumai méraaromo siyáin-aai.

5 ¹Ísu Kárásíti séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkanaumne séna faúsínkaraimba pó'a kembiwí faútínkaraindafa'a mé'a aneká'a ta'ótorainda-ampa'a ímba arááíwáéro.

²Kemá Póro simátimumpo kawé'-úmai ísáaro. Arupíse úmai méraawin-owe Maníkó síndasafe'a túma kárámai araénáémbo oro wéseмба minááísáfé'lo ewémó síyanamo éna Ísu Kárásíti kembiwísáfénawe sénamo pukáin-anko ímba túwa'nai íníyē. ³Túma kárámai araénáémbo orómó wésewisafe'a aforá'á sumpo ísáaro. Yúndaa-waasiti áamáambo arááíwae'lo túmo kárámaimo araénáémbo é'lo é'a Yúndaa-waasiti áamáamba seyaafá'á arááíwamae'la koró. ⁴Kempínkémhá tuwímbai sé'a áamáambo arááíwaunda Maníkó suwánéna arupíse úmai méraawin-owe síníyē-imayaa wéowi Ísu Kárásítiyē'lo kááísamaimo méraamba ifátuwe'a Maníkómó úwoimo wétuwa'nai-imba tínaeni'a uwámakaawe.

⁵Kembiwí miyá wéofo kesáá maará éta Ísu Kárásítiyē'a kááísamai méraunanasa Maníkóní ámútanko súwa'nai ímbá pónsa kentáásáféna séna arupíse úmai méraawin-owe sínda amu'maréta méta séta érai'a miyá síníyēsa

wésune. ⁶Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasa moóráwigomo áumo kárámaimo araenáembo ínana ímbo áumo kárámaimo araenáembo ínanamo índa mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraundasa túwa'nai úmai méraundasa mindá óraa-tantaa'an-iyeye.

⁷Ísu Káráísitini aampa'á aamoí ésa wéaraaiwaemba moóráwigo minámbá fásituwaisa'a káfé'a Ísu Káráísitini érai'-aaima ímba wéaraaiwaewe. ⁸Maníkó wemparí'o índasafena táántaraiwai minámbá ímba fáitukaifo waási fáitukaawa'a ímba wéaraaiwaewe. ⁹Waási maarán-ááímá wésewe. Kisaamó moórámó kawáá'ísana seyaafá'á wégawaa'iyeye wésefo kentúra'a káráwiyo. ¹⁰Kembiwíyé kesááwé Fasi'aénkóe'a kááísamaisa méraundasafeta óraaka'a simátimé'a sune. Kemó imáyáamo úndantemba miyán-ímáyáá íyata mimbórá-ímáyáásá ónaumnesa wésunda póna karo'-ááímá séna kentirumbá wéfaiyaraiwai kemá ímba awánáúnda-waasi wemá sáwí-meyamba máíníye-aaima wéisaumne.

¹¹Kesí waásisono. Tuwímbai kentáfésamo karo'á sésa arupíse úmai méraawin-owe Maníkó síndasafe'a túma kárámái araenáemba oró-ááímá wésiyemo karo'ó wésemba minááímó paaímó wésundarakaa ímba sáwí'a uwásínkááwisino. Kemá simátimé'a sune. Ísu Káráísitimba aaraa-táíyá'á tufúwana kentáásáfénawe séna pukáíye-aaima wésimatimunda-aaisafesa aaisambá wésefo túma kárámái araenáemba oró-ááímó wésundarakaa ímba aaisambá síyówaisino. ¹²Karo'-ááímó simátimesamo kentirumbó wéfaiyaraawi miwí túma kárámái sáwí'a uwásuwaaro-imayaa wéune.

¹³Kesí waásisono. Sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo faútinkaindasafena Maníkó táántamai miyá uráimba pó'a é'a faútinkaisa'a méraantafe'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o wéomba ímba arááíwae'a wempá'-wempa'a tirumbá timé'a túwa'nai úmai méraaro.

¹⁴Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna kesafé-ímáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyáíye. Maníkómó siyáin-amaankoni áwáuma miyán-áwáún-iyeye. ¹⁵Énifo kembiwí keíyái aaisan-aaisambó sé'a íyambo é'a sáwí'a úmai tai'ánááfo káráwiyo.

**Maníkómbó arááímó tainí'a ésa sáwí-
imayaagomba tirááísafesa ésamo on-ááí.**

¹⁶Simátiménda ísáaro. Maníkóní ámútanko sintembá miyáumai maé'mae'a é'a Maníkómbó arááímó tainí'o é'ó é'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o on-ámbó ímba arááíwaiyamba mindá kanaán-ifo miyán-oro.

¹⁷Sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o ombá isaná Maníkóní ámútankombo

arááímo taini'o ombá isaná minkáé'-ímáyáágórái wétiyaifo Maníkóni ámútankomo kentúra'o káráwiyaimbo é'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o on-ámbá ímba arááíwaenaawe. ¹⁸Maníkóni ámútankomo sintembó miyámó é'o é'a sé'a Maníkóni ámútankomba arááímo taini'a wéunana póna Yúndaawaasiti ámáánko kembá ímba ta'ótokaiye wésewe.

¹⁹Waási miwítí imáyáafinkemba afora'á maará wéowe. Maa'u-tántáá'-í'a ésa óraa-sawi'a ésa sáwí'o wéon-tantaatafesa ímba tigeasáfésa ésa ²⁰kísau mo uwándaan-tantaakon-awi'a mósá marésa waántá-waasion-imayaa mósá marésa úwaa'a wéfesa fintón-kwénesa tiyámba wéuwatinkesa aaisambá wésesa tirumbá sáwí'a wéuwatinkesa aaisambá wétiyesa miwí tááigo íyáákainkwae sésa ímba taankarótamai kawé'-úmai mésa tuwínkaa'-úmai mésa ²¹túranda-uranda wéesa uwóí'o on-dómbá wénesa uwóí'a wéesa uwóí'o on-dómbó náiyantafesa túwaandu urésa miyán-tántáá'á waásiti imáyáafinkemba wéowa'a símai wákátimé'a aneka'á símai wákátimé'a sé'a miyámó wéowi Maníkóni nombara ímba maenááfo káráwiyoro wésune.

²²Énifo Maníkóni ámútanko tirumpimbá méraiwai maará uwátínkáísasa méraawe. Tirumbá wétimesa tirunkó kawé'á ésa faru úmai mésa fasi'ámai mésa ímba tuwesaraí ínasa mésa túwa'nai úmai kawé'á uwátinkesa miwítí kísau kawé'-úmai wémaesa ²³miwí túma ímba maimaé iyésa miwí túra'a káráwimai kawé'á ésa miyámó owíní áwáuma ímba aambá fáikaiye. ²⁴Ísu Káráísitini waási sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo wéon-imayaago kentáa ta'óto'mai tafisifó sésa sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo on-ámbá tínaeni'a uwámesa tukáawe.

²⁵Maníkóni ámútanko aúí'a uwásínkaraisata aúí'a úmai méraundasa póta wení ámútankomo sintentá úmáisá arááíwáéno. ²⁶Kentúma ímba maimaé'a iyé'a kesááigo íyáákainkwae ímba sé'a kawé-tántáá'ó índasafe'a ímba símai sáwí'an-oro.

Umbai-tántáá'ó wéraindawi túwa'nai orómó siyáin-aii.

6 ¹Kesí waásisono. Kempínkémbó tuwímbaimo sáwí'o wéombo ésa wétuwanaamba pósa kempínkémbó Maníkóni ámútankomo sintembó miyámó wéowi wempa'á arupise uwátinkanaawe. Kempiwíwárá'á miyá-sáwí'á ónááfo káráwiyoro. ²Umbai-tántáá'ó wéraindawi túwa'nai oro. Miyámó é'o é'a Ísu Káráísiti siyáintemba miyá ónááwe. ³Úwoi-waasimo óraa'-waasi únemo síyamba minímáyáágó karo'á simátinkainiye. ⁴Kentí kísauwe fí'owiti

kísauwe tuwínááfo kentí kísau tuwínke'a kawerá'i sáwíra'iyompo awánaaro. Kentí kísau kawé'ó ína'o é'a aamoí ónááwe. ⁵Seyaafá'-

waásífá'á umbai-tántáá'á t́ndanifo ímba ifátuwe'a fasi'ámai mé'a moórá-mora-waasi túwa'nai oro.

⁶Maníkóní ásé-aai ísámae wéiyowi miwítí kawe-tántáá'á seyaafá'á tuwínkaa'-úmai tuwímbai-tantaa'a Maníkón-aai wésimatimewifa'a tíma'mae'a íyóro.

⁷Ímba kanaa'á Maníkómbá karo'á simánkanaafo érai'-aain-ifo ímba moórá-imayaan-oro. Kawe'-ánáúntúmbó úmáráawimo ombá kawe-tómbá wéfakaraafo sáwí-anauntumbo úmáráawimo ombá sáwí-tomba wéfakaraawe. ⁸Miyámó ombá sáwí-tantaatafesa tirááísafesa úmaesa wéiyowi miyámó wéowini anondááma puwésa Maníkóní ewaa'á ímba méranaafo némpa'a méranaawe. Énifo Maníkóní ámútankombo arááímo tainí'o úmaesamo wéiyowi miyámó wéowini anondááma aú'á úmai maé'mae'a ónááwe. ⁹Mindásafeta kesáá kawe'á úmaeta wéiyundasa ímba suwesaraí ínata ifátúwáano. Kawe'ó úmaetaamo wéiyundasaamo ímbo suwesaraí ínataamo tuwétaamo éta ánaaen-kanaamo t́nda kawe'-mýántá maéta ménaumne. ¹⁰Mindásafeta túwa'nai onda-ámbó wéraitmbo éta seyaafá'nánká kawe'-úmaisa túwa'nai onó. Maníkón-aaisafesamo timankúnkúmbo wéowiseta mimbórá-ákúní'a úmai méta túwa'naisaamo ondasá mindá óraa-tantaa'an-íye.

¹¹Ayáiyá'á kemá Póro óraa'-aufaifimba agaimaráúmpo toráumai awáné'a wenayáánaufil'an-íye seró. ¹²Tuwímbai sésa suwánésa óraa'-waasin-owe síwae sewí kembiwísáfésa sésa túma kárámai araenáémbo oro wésewana miwí tááigo kembiwí wétafisiye. Ísu Káráísiti kembiwísáfénawe séna aaraa-táiyá'á pukáíye-aai aantembo senkaka tuwímbai ísámai sáwí'a uwátínkááwisino. Ímbo sáwí'o uwátinkaiyantafesa sésa túma kárámai araenáémbo oró-ááíwárá'á wésewe. ¹³Túma kárámai araenáémbo orómó wésewi Mósesemo siyáin-amaamba ímba seyaafá'á wéaraaiwaewe. Kentúmo araenáémbo mósá úmaraiyantafesa túma kárámai araenáémbo íwae wésewe. ¹⁴Miwí miyá wésefo kemá Póro mimbórá-ááímá mósá maré'a Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kentáásáfénawe séna aaraa-táiyá'á pukáíye-aaima mósá wémaraumne. Ísu Káráísiti kentáásáfénawe séna pukáintafe'a púwón-kwaasimo marapá-tántáátáfésamo ímbo imáyáamo ontembá marapá-tántáátáfé'a ímba imáyáa é'a sáwísamban-íye wésunda póna mintántáákó kembá ímba wétafisiye. ¹⁵Moóráwigomo áúmo kárámaimo araenáémbo ínanamo moóráwigomo ímbo kárámaimo araenáémbo índa mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkó aú-waasiyaani'o uwásínkaraimba mindá óraa-tantaa'an-íye. ¹⁶Simátimunda-aaimo arááíwa'mae iyíyanamo éna Maníkó faru úmai arumbá uwátinkena wení waasi seyaafá'á miyá uwátinkainiye.

¹⁷Ísun-aaí simátimewandarakemba sínkamuwana afimá sine'á wéraintafe'a Ísu Káráisitini kísau-waasi óne wésefo moórá-umbai-tantaa'a ímba síméro.

¹⁸Kesí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kembiwisé'a ména úwoi wétuwa'nai-isa'a

érai'-aain-iyé sé'a inái sune.

Kemá Póro sún-da-aaí tai'áiyé.